

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la
interzicerea exportului masei lemnoase

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la interzicerea exportului masei lemnoase este elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În a.2016 a fost elaborată Hotărîrea Guvernului nr. 664/2016 cu privire la sistarea temporară a exportului de masă lemnoasă. Astfel, a fost sistat temporar exportul producției lemnoase încadrate în pozițiile tarifare 4403, 4404 20, 4406 și 4407 91-4407 99 din Nomenclatura combinată a mărfurilor.

În perioada, de la data intrării în vigoare și până în prezent, a fost analizat și estimat impactul economic, ecologic și social a prevederilor de sistare a masei lemnoase, în special la exportului de materiale lemnoase prefabricate, constatîndu-se că, interdicțiile la exportul masei lemnoase încadrate în pozițiile tarifare 4404 20, 4406 și 4407 91-4407 99 din Nomenclatura combinată a mărfurilor și anume, cu referință la semifabricatele tăiate, cherestea tivită / netivită, dulapi și țaruși prismatici din specii salcâm, frasin și stejar, contribuie direct la reducerea considerabilă a volumului de producție rezultată de la activitățile de debitare și prelucrare a lemnului, ce se consideră a fi nejustificate. Mai cu seamă, Hotărîrea Guvernului nr. 664/2016 a avut un aspect „temporar” și a fost necesar de elaborat un act normativ de durată pentru interzicerea exportului de masă lemnoasă.

Interdicțiile au creat mai multe probleme agenților economici, neclaritate pentru inspectorii vamali, precum și ratarea de venituri financiare și economice pentru economia și populația țării, stabilindu-se impact negativ de ordin financiar – economic, social și ecologic.

În perioada de referință, sistarea exportului a contribuit direct la reducerea considerabilă a volumului de producție, rezultată de la activitățile de debitare și prelucrare a lemnului din cadrul celor 19 entități silvice subordonate Agenției „Moldsilva” (33 secții/sectoare), cu capacitatea anuală de prelucrare/debitare de cca. 104 mii m³ (în cazul organizării activității într-un singur schimb), generând astfel ratarea de venituri de peste 20,0 mln. lei anual.

De asemenea, a fost creată problema stocurilor de masă lemnoasă de lucru, create în urma rezilierii contractelor de aprovizionare al agenților economici cu materie primă, care practică activitatea de prelucrare/debitare a lemnului. Livrarea materiei prime către acești agenți economici, precum și exportul producției lemnoase propriu-zise din partea entităților silvice se efectuează preponderent în perioada lunilor mai-august, adică în perioada în care se stopează definitiv realizarea lemnului de foc, iar sursele financiare obținute sînt direcționate la acoperirea deficitului financiar aparent frecvent în această perioadă, inclusiv pentru plata salariului, impozitelor, contribuțiilor la asigurările sociale, etc.

Un exemplu concludent ne servește poziția ce ține de producerea și exportul țarușilor de vie, care a scăzut în anii 2017-2019, comparativ cu perioada de pînă la sistarea exportului cu cca. 1870,0 mii buc. anual, valoarea totală ratată pentru această perioadă, constituind estimativ circa 19500,0 mii lei. Aceiași situație este și pentru producția de haragi, venitul ratat constituind cca. 1022,3 mii lei pentru fiecare an, iar la piesele de parchet ratarea de venituri a constituit cca. 3221 mii lei, respectiv producția derivată prelucrării, și anume a pieselor de parchet diminuându-se de la 6000 m², pînă la sistarea integrală (0 m² în perioada 01.01.2018-01.09.2019), fiind stabilită o stopare a activității respective.

Este de remarcat și faptul că, odată cu sistarea exportului a scăzut și cererea la palete (tip euro) pentru împachetare și ambalaj, astfel după sistarea exportului n-a fost produsă nici o unitate de palete, iar reducerea anuală la acest compartiment fiind de cca. 9050 buc, valoarea anuală ratată constituind 1806,0 mii lei.

În altă ordine de idei conchidem, că necătînd la creșterea volumului de lemn de lucru recoltat cu 40,4 mii m³ în anul 2018, o situație diametral opusă se constată la capitolul prelucrarea lemnului, care se manifestă printr-o tendință de descreștere semnificativă. Astfel, comparînd situația de la 01.01.2016, cu situația din 01.09.2019, constatăm majorarea stocurilor masei lemnoase de lucru cu 15787,2 m³, fapt ce denotă un venit ratat de cca. 31 574, 4 mii lei, stocurile respective urmînd a crește odată cu efectuarea lucrărilor silvo-tehnice obligatorii în fond forestier.

Este cert faptul că, tăierile de reconstrucție ecologică în ariile naturale protejate și tăierile de regenerare și de conservare din fondul forestier de stat nu pot fi evitate. Totodată, acestea sunt efectuate numai în bază legală, conform datelor amenajamentelor silvice și sunt aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 890 din 28.12.2016 cu privire la aprobarea posibilității de recoltare a masei lemnoase în procesul tăierilor de

produse principale pentru perioada 2016-2020. În rezultatul aplicării tratamentelor, se exploatează circa 400 000 m³ de masă lemnoasă. Din total de masă lemnoasă exploatată circa 7-12% este lemn de lucru, care nu poate fi realizat din cauza lipsei solicitărilor din partea agenților economici din țară.

La fel, în lipsa cerințelor pieței interne și imposibilităților de export, întreprinderile de stat din cadrul Agenției „Moldsilva” stagnează și nu au oferte pentru prelucrarea masei lemnoase, astfel, capacitatea de asimilare a volumului de lemn de lucru exploatat este minimală. În rezultat, lemnul de lucru nerealizat se depreciază, iar pierderile anuale ale statului pentru serviciile ecosistemice care pot fi acordate ariilor naturale protejate și fondului forestier sunt esențiale.

Un alt factor important, care a condus la elaborarea unui nou act normativ privind sistarea lemnului este că, după intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 664/2016 au parvenit multiple adresări de la agenții economici către Guvern și Minister, activitatea cărora a fost afectată sau stopată.

S-a considerat că, pentru exportul lemnului brut, încadrat în poziția tarifară 4403 din Nomenclatura combinată a mărfurilor, interzicerea exportului este absolut justificată.

În ceea ce privește exportul masei lemnoase (produselor lemnoase), încadrate în pozițiile tarifare 4404 20, 4406 și 4407 91-4407 99 din Nomenclatura combinată a mărfurilor, s-a resimțit o mare neclaritate, atât pentru agenții economici, inclusiv întreprinderile de stat pentru prelucrarea lemnului, cât și pentru Serviciul Vamal.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului stabilește măsuri privind interzicerea exportului masei lemnoase la poziția tarifară 4403 „Lemn brut, chiar cojit, curățat de ramuri sau ecarisat”. Situația privind stoparea exportului lemnului brut, va contribui la reglementarea activității comerciale externe cu produse lemnoase și, totodată, la stimularea dezvoltării economiei naționale prin promovarea activității comerciale externe, precum și dezvoltarea sau reanimarea întreprinderilor de prelucrare a lemnului din țară, ceea ce va asigura suportul financiar al activității întreprinderilor de stat cu capital integral public, aflate în subordinea Agenției „Moldsilva”.

Totodată, se propune abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 664/2016 cu privire la sistarea temporară a exportului de masă lemnoasă, care a avut menire de a stopa, pentru o perioadă nedeterminată, exportul producției lemnoase, nu numai pentru lemnul brut la poziția tarifară 4403, dar și pentru alte produse lemnoase, încadrate în pozițiile tarifare 4404 20, 4406 și 4407 91-4407 99 din Nomenclatura combinată a mărfurilor.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu implică alocarea de mijloace financiare din contul bugetului de stat.

Totodată, prin aprobarea proiectului prezentei hotărâri de Guvern și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 664/2016 va fi posibilă o dezvoltare economică și financiară considerabilă, din simple motive că, interdicțiile la unele poziții tarifare pentru masă lemnoasă au micșorat volumul de producție, rezultată de la activitățile de debitare și prelucrare a lemnului din cadrul celor 19 entități silvice subordonate Agenției „Moldsilva”, cu capacitatea anuală de prelucrare/debitare de cca. 104 mii m³ (în cazul organizării activității într-un singur schimb), generând astfel ratarea de venituri de peste 20,0 mln. lei anual.

Cu referință la *impactul social* de la interdicțiile de la exportul masei lemnoase încadrate în unele poziții tarifare, este de menționat că, populația a fost afectată de drepturile sale Constituționale la muncă. Prin sistarea activității economice, *întreprinderile silvice se află în proces de pierdere a locurilor de muncă, la activitățile de debitare, prelucrare și export al produselor lemnoase.*

Astfel, cu abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 664/2016, va fi posibilă *păstrarea efectivului de angajați* din cadrul celor 33 secții/ sectoare de debitare și prelucrare a lemnului, de asemenea va fi posibilă reluarea exportului de semifabricate tăiate, cherestea tivită, dulapi și țărushi prismatici specii frasin, stejar, etc., ce va contribui la sporirea considerabilă a volumului de producție marfă fabricată din lemn, prin crearea în acest scop a peste 160 noi locuri de muncă pentru populația din regiunile rurale ale republicii, îmbunătățind starea socială a populației, în același timp profitul obținut urmînd a fi direcționat pentru modernizarea secțiilor/ sectoarelor, inclusiv achiziționarea tehnicii, uneltelor, utilajelor și accesoriilor performante pentru prelucrarea lemnului, precum și implementarea noilor tehnologii de prelucrare a masei lemnoase.

Totodată, o mare parte din venituri urmează să fie direcționate pentru finanțarea activităților de gestionare și protecție a ariilor naturale protejate de stat, amplasate în fondul forestier de stat. Potrivit art.

90 alin. (1) din Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, finanțarea ariilor naturale protejate, se face de la bugetul de stat, însă Agenția „Moldsilva” nu a primit decât circa 1.8 % din necesar în ultimii ani.

Din total de masă lemnoasă exploatată circa 7-12 % este lemn de lucru, care nu poate fi realizat din cauza lipsei solicitărilor din partea agenților economici din țară. La fel, în lipsa cerințelor pieței interne și imposibilităților de export, întreprinderile de stat ale Agenției „Moldsilva” stagnează și nu au oferte pentru prelucrarea masei lemnoase. Astfel, capacitatea de asimilare a volumului de lemn de lucru exploatat este minimală. În rezultat, lemnul de lucru nerealizat se deteriorează, iar pierderile anuale ale statului pentru serviciile ecosistemice care pot fi acordate ariilor naturale protejate și fondului forestier sunt esențiale.

Este de menționat că, populația a fost afectată de drepturile sale odată cu sistarea activității economice. Întreprinderile silvice se află în proces de pierdere a locurilor de muncă. la activitățile de debitare, prelucrare și export al produselor lemnoase.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prin aprobarea proiectului de hotărâre se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 664/ 2016 cu privire la sistarea temporară a exportului de masă lemnoasă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 150, art. 708). Alte modificări ale cadrului normativ nu sunt necesare.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/ 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează să fie plasat pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Totodată, proiectul va fi remis pentru avizare instituțiilor de resort.

Este de menționat că, proiectul hotărârii, inițial procesului de avizare, a fost examinat în cadrul ședințelor de lucru cu reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Finanțelor, Serviciului Vamal și Agenției „Moldsilva”.

Totodată, în a. 2017-2018 a fost promovat spre examinare și remis Guvernușui spre aprobare un act normativ cu prevederi similare, celui din prezenta hotărâre - *proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 664/ 2016 cu privire la sistarea temporară a exportului de masă lemnoasă*, care a fost avizat pozitiv de toate autoritățile centrale de specialitate, inclusiv obținute avizele pozitive: juridică și anticorupție. proiectul menționat a fost plasat pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

8. Constatările altor expertize

În cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 27.07.2018 a fost avizată pozitiv *Analiza impactului de reglementarea la proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 664/ 2016 cu privire la sistarea temporară a exportului de masă lemnoasă și proiectul de hotărâre propriu-zis.*

Este de menționat, că proiectul hotărârii Guvernului cu privire la interzicerea exportului masei lemnoase, conține aceleași prevederi ca și cel proiect, care a fost supus Analizei impactului de reglementare.

Din motivul că, Hotărârea Guvernului nr. 664/ 2016 avea un aspect temporar, s-a considerat oportun elaborarea unei hotărâri noi (cu prevederi similare de menținere exclusiv a unei poziții tarifare – 4403 din Nomenclatura combinată a mărfurilor) și, astfel, prin abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 664/ 2016.

Ministru

Ion PERJU